

Endelig skal jeg til Slutning gøre et Par Bemærkninger om Spørgsmaalet om Mergeltransport. Der er jo i det mindste fra en Side, nemlig fra det ærede Medlem for Herning (R. Nielsen, Ringkøbing Amts 5te Valgkreds) udtalt Sympati for den Tanke, at Staten skulde overtage Mergellejerne. Der er et Argument, som jeg har fremdraget i denne Sag, men som ingen har villet eller kunnet røre ved, og det er dette, at Ejerne af Mergellejerne have sluttet sig sammen i en Ring, og det samme have Ejerne af Kalklejerne gjort. Derved have de skruet Priserne op, og det har jeg nævnt bestemte Eksempler paa. Jeg har nævnt, hvorledes Priserne, efter at disse Ringdannelser ere foregaaede, ere blivne satte op endog med indtil 40—50 pCt. Det forekommer mig, at naar man har saa bestemte Eksempler at henvise til, saa bestemte Tal som disse, kunne de Herrer ikke komme udenom, saa nytter det ikke, hvor meget de prædike mod, at Staten skulde træde ind her. Her er det gennem Tal godtgjort, at af de 62,000 Kr., som Staten nu rimeligvis vil bevilge til Lettelse af Mergeltransport, ville maaske ikke saa ganske smaa Beløb komme til at gaa i Lommer, som de slet ikke vare tiltænkte, og at det vil blive Ejerne af Mergellejerne, som gennem Ringdannelser ville skruer Prisen op og benytte sig af den Transportlettelse, som Staten giver. At dette er Tilfældet, det kunne de Herrer ikke bestride med al deres store Sagkundskab, som de jo staa her og gøre sig til af, og som nu for Resten slet ikke er saa stor, naar man ser nøjere paa den. Der er ikke en af dem, som kan bestride det, og det er, som sagt, Hovedpunktet i denne Sag, at de private Mergellejeejere gennem Ringdannelser tilvende sig en Del af den Hjælp, som man vil yde til Mergelforbrugere.

For at modarbejde dette var det, jeg mente, at det bedste vilde være, at Staten blev Ejer af Mergellejerne; saa kunde Staten gøre, hvad den vilde; det maatte jo saa blive Ministerens Sag, hvorledes dette nærmere skulde realiseres. Men jeg siger, det er jo lettere for en Landbrugsminister at gaa i det gamle Spor, det, som Højre har gaaet i i sin Tid, at man giver disse Penge til Hedeselskabet, og at dette saa administrerer dem. Det er naturligvis langt lettere, end naar man stiller ny Opgaver op for en Minister og siger: Vil du være saa venlig at undersøge den Sag og se, om det ikke var muligt at undgaa, at disse Penge kom til at gaa i forkerte

Lommer. Men naar Ministeren ikke vil paatage sig dette Arbejde — det er maaske for stort et Besvær for ham, maaske det overstiger hans Evner og Kræfter, jeg ved det ikke —, saa kunne vi ingen Vegne komme, det indrømmer jeg, saa er det umuligt at komme frem ad den Vej. Men jeg siger; at hvis vi havde en Minister, som virkelig havde Interesse for denne Sag og vilde gøre et Arbejde for den, saa vilde det ikke være vanskeligt at fastsætte saadanne Regler, at Staten, som ejede Mergellejerne, kunde uddele Mergelen til Interessentskaberne og maaske uddele den gratis. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de Priser, Staten skulde fastsætte, jeg vilde finde det rigtigt, at trængende Hede- dyrkere, smaat stillede Hededyrkere, fik udleveret Mergel gratis til den første Mergling af deres Hedejord. Det er min Overbevisning, at det vilde være en heldig Vej at komme ind paa, og jeg tror ogsaa nok, det skal ende dermed. De Herrer kunne jo gøre Modstand mod dette, de kunne sable vort Forslag ned, men det staaer op igen.

Saa skal jeg blot lige til Slutning gøre en Bemærkning til det ærede Medlem for Løvel (Anders Nielsen). Han spurgte mig før, om han ikke maatte faa nærmere Rede paa, hvad det var for Folk i hans Valgkreds, som havde tilskrevet mig. Det er mange Folk, det er over Hundrede, saa jeg kan ikke staa her og læse dem alle op, men jeg skal blot sige, at det ærede Medlem skal nok faa sin Lyst styret, han skal nok faa sin Nysgerrighed tilfredsstillet. Jeg tror, han nok kan lave sin Ryg til, til han kommer derover; han skal nok lære dem at kende.

Ovesen: Det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds har endnu ikke kunnet sige os, hvorledes denne Bevilling paa de 30,000 Kr. til Opdyrkning af Hedejord skulde fordeles, om Nybegyndere skulde kunne faa Laan straks, eller om det skulde være Folk, der allerede havde opdyrket en Del af Hedejorden, og da hvor meget, eller hvilken Kommune de skulde være indstillede af, om det skulde være deres Opholdskommune, eller det skulde være hvilken som helst Kommune i Landet. Saa siger det ærede Medlem: De Herrer forlange saa mange Garantier, men de glemme helt, at det er dog Landbrugsministeren, som skal skønne derover. Ja, dersom vi til enhver Tid vare sikre paa at have en lige saa praktisk Landbrugsminister som den Mand, vi